

După Hinkley Point C, acum Comisia Europeană acceptă

schema de sprijin pentru Paks II –

Mai multe reactoare cu finanțare publică în UE?

Comisia Europeană și ajutorul de stat pentru proiectele nucleare

După încercarea eșuată din 2013, când Comisia Europeană (CE) a trebuit să retragă propunerea de acordare a unei scheme de sprijin similare pentru energiile regenerabile prin intermediul „liniilor directe privind ajutorul de stat pentru mediu și energie” (EEAG - Environmental and Energy State Aid Guidelines) pentru perioada 2014-2020, a fost nevoie să se adopte decizii „de la caz la caz” pentru ajutoarele de stat pentru construirea de noi centrale nucleare. După decizia favorabilă în cazul proiectului Hinkley Point C (Anglia) în 2014, acum Paks II a primit lumina verde pentru o altă schemă de ajutor de stat.

O astfel de decizie "de la caz la caz" ar putea fi solicitată și de alte câteva țări. În acest document urmărim pe scurt posibilele proiecte și țări unde astfel de decizii sunt posibile și care este situația lor în acest moment. Unele dintre aceste țări au insistat în mod clar că nu vor fi acordate ajutoare de stat pentru noile proiecte de investiții în domeniul nuclear. Cu toate acestea, acesta a fost cazul Marii Britanii, cât și a Comisiei Europene (PINC 2007)¹, care susținea că nu ar fi nevoie de bani publici pentru noile centrale nucleare (NPP).

UNGARIA – CONTEXTUL PROIECTULUI Paks II

Parlamentul maghiar a acordat licența pentru începerea activităților de pregătire pentru cele două noi unități nucleare la 30 martie 2009, în timp ce Autoritatea Maghiară de Energie Atomică a acordat licența de investigare și evaluare a amplasamentului în noiembrie 2014. MVM Paks II Nuclear Reactor Development și Nizhny Novgorod Engineering Company Atomenergoprojekt (NIAEP-ASE) au semnat trei acorduri de implementare în decembrie 2014 pentru construcția Paks II. Ce este mai important e că proiectul de 12,5 miliarde de euro este susținut cu un împrumut de 10 miliarde de euro din partea Federației Ruse. Ungaria trebuie să restituie împrumutul în peste 21 de ani de funcționare a fabricii.

Nu a fost efectuată nicio licitație pentru construcția centralei nucleare maghiare.

Proiectul nuclear va fi finalizat în întregime prin resurse de stat. Autoritățile maghiare au decis că investiția, este finanțată din bugetul național, riscul investiției și returnarea creditului rusec revin statului maghiar și contribuabililor maghiari.

Totuși, Ungaria a argumentat față de Comisia Europeană că niciunul dintre acestea nu constituie ajutor de stat, deoarece există o rentabilitate deplină a investițiilor. Cu toate acestea, există mai multe motive de îndoială, deoarece analiza raportului Rothschild by Felsmann pentru Energiaklub² a arătat că nu au fost incluse costurile totale ale proiectelor (îmbunătățirea rețelei, întreținerea etc.), s-au asumat condiții

1 <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52008DC0776>

2 *Can the Paks-2 nuclear power plant operate without state aid? A business economics analysis*, Balázs Felsmann, Corvinus University of Budapest, June 2015

prealabile greșite și simulările au arătat că costurile de producție la Paks vor fi prea mari pentru ca energia să fie vândută pe piețele de energie electrică fără subvenții.

Există subvenții suplimentare care ar putea deveni necesare mult mai târziu: va fi nevoie de sprijin suplimentar de stat, altul decât ajutorul pentru investiții, deoarece există mari șanse ca operarea fabricii să fie nevoie a fi sprijinită financiar.

Un alt aspect este, bineînțeles, gestionarea deșeurilor și costurile de dezafectare. Conform poziției maghiare citate în decizia Comisiei, costurile de dezafectare și gestionarea deșeurilor vor fi de 2,1 EUR / MWh și 2,7 EUR / MWh, cu o estimare conservatoare privind evoluția ratei dobânzii. Acest preț este foarte subestimat. Plățile reactorului Paks I către Fondul Central pentru Fonduri Nucleare în 2013 au fost de 4,5 EUR / MWh. Parametrul de bază al studiului Energiaklub citat anterior (Felsmann, 2015) a fost de 6 EUR / MWh.

REPUBLICA CEHĂ – DUKOVANY și TEMELIN

Aici, guvernul și lobby-ul nuclear au sperat că guvernul ceh va decide modelul maghiar de finanțare a reactoarelor. Chiar dacă în mod oficial nimic nu este hotărât, se pregătește calea pentru construcția foarte curând a unui reactor pe amplasamentul de la Dukovany foarte curând și unul la Temelin mai târziu.

Guvernul ceh a adoptat un program special în 2015, dedicat creșterii cotei nucleare de la 35% la 50% în Programul Național de Acțiune. Planul prevede construcția a două reactoare noi pe amplasamentele deja existente de la Temelin și Dukovany. În prezent, guvernul așteaptă răspunsurile mai multor furnizori nucleari pe probleme tehnice și de investiții până la sfârșitul lunii octombrie; Pe baza acestor informații se va alege modelul de investiție. Deja anul trecut a fost înființată o nouă companie, un „vehicul cu destinație specială”, deținută în proporție de 100% de compania deținută în mare parte de stat, ČEZ; În prezent are loc transferul proprietății. Ideile generale par a fi că riscul nu este purtat singur de către statul ceh, ci și ČEZ sau alte companii cehe sau un grupuri de investitori. Cu toate acestea, decizia nu va fi luată înainte de 2017, după următoarele alegeri parlamentare. Este probabil ca rezultatul să fie un model similar celui folosit în Ungaria pentru a cumpăra un reactor rusesc.

ROMANIA – CERNAVODA 3 și 4

La 9 noiembrie 2015, reprezentanții Nuclearelectrica și China General Nuclear Power Corporation (CGNC) au semnat un Memorandum de înțelegere privind dezvoltarea, construcția și dezafectarea unităților 3 și 4 ale centralei nucleare-electrice Cernavodă. La începutul anului 2016, guvernul român a aprobat o scrisoare de sprijin declarând că centrala nucleară de la Cernavodă este un proiect strategic prioritar și poate fi construit cu ajutorul ajutorului de stat. Au avut loc negocieri cu partenerul chinez (CGNC), dar există câteva probleme nerezolvate, termenul pentru finalizarea negocierilor a fost extins de două ori și a fost extins în octombrie până în 20 decembrie 2016. Potrivit operatorului Cernavoda, Nuclearelectrica, mecanismele posibile de sprijin provin din Contractul de Diferență (CfD) la o serie de facilități fiscale și garanții de stat pentru finanțarea proiectelor. Compania este conștientă de faptul că aceste mecanisme de sprijin sunt de fapt ajutoare de stat și ar trebui să fie aprobate de Comisia Europeană.

POLONIA – LUBIATOWO-KOPALINO sau ŻARNOWIEC

În timp ce Polonia s-a prezentat timp de ani de zile ca o nou-venită țară pe piața nucleară și continuă eforturile de construire a primei centrale nucleare, noul ministru al economiei polonez a respins posibilele contracte de diferență. Aceasta este văzută ca o schimbare completă a modelului preferat, deoarece posibilitatea de a face CfD a fost foarte vehiculată în ultimii ani.

BULGARIA – BELENE sau KOZLODUY

În Bulgaria, posibilitatea construcției unor reactoare suplimentare, pe amplasamentele Belene sau la Kozloduy, nu dispăre. Guvernul a declarat însă că aceasta ar fi responsabilitatea investitorului și că nu vor fi disponibile subvenții pentru o nouă centrală nucleară.

REZUMAT

Comisia Europeană este de acord cu subvențiile pentru Paks II - Consecințele

Modelul de finanțare Paks II urmează pașii de la Hinkley Point C și acest lucru ar putea servi drept model pentru proiecte similare în întreaga Europă.

Cele mai concrete planuri de elaborare a schemelor de ajutoare de stat sunt pentru două reactoare din Republica Cehă (1 Dukovany, 1 Temelín) și două în România (Cernavodă 3 și 4). Guvernele din alte țări care intenționează să construiască centrale nucleare - Bulgaria și Polonia - neagă oficial intențiile de acordare a subvențiilor. Cu toate acestea, dacă aceștia sunt serioși în ceea ce privește comandarea noilor centrale nucleare sau a reactoarelor, aceștia vor afla că nu există investitori și furnizori care sunt dispuși să asigure riscurile enorme și sarcinile financiare fără un mare sprijin de stat precum cel pe care Marea Britanie a fost nevoită să-l acorde către Hinkley Point C sau Ungaria către Paks II. În Marea Britanie, proiectele includ centrale nucleare la mai multe amplasamente:

Nominated sites for new nuclear power stations

Hinkley Point C 3200 MW

Oldbury 2600 MW

Moorside 3400 MW

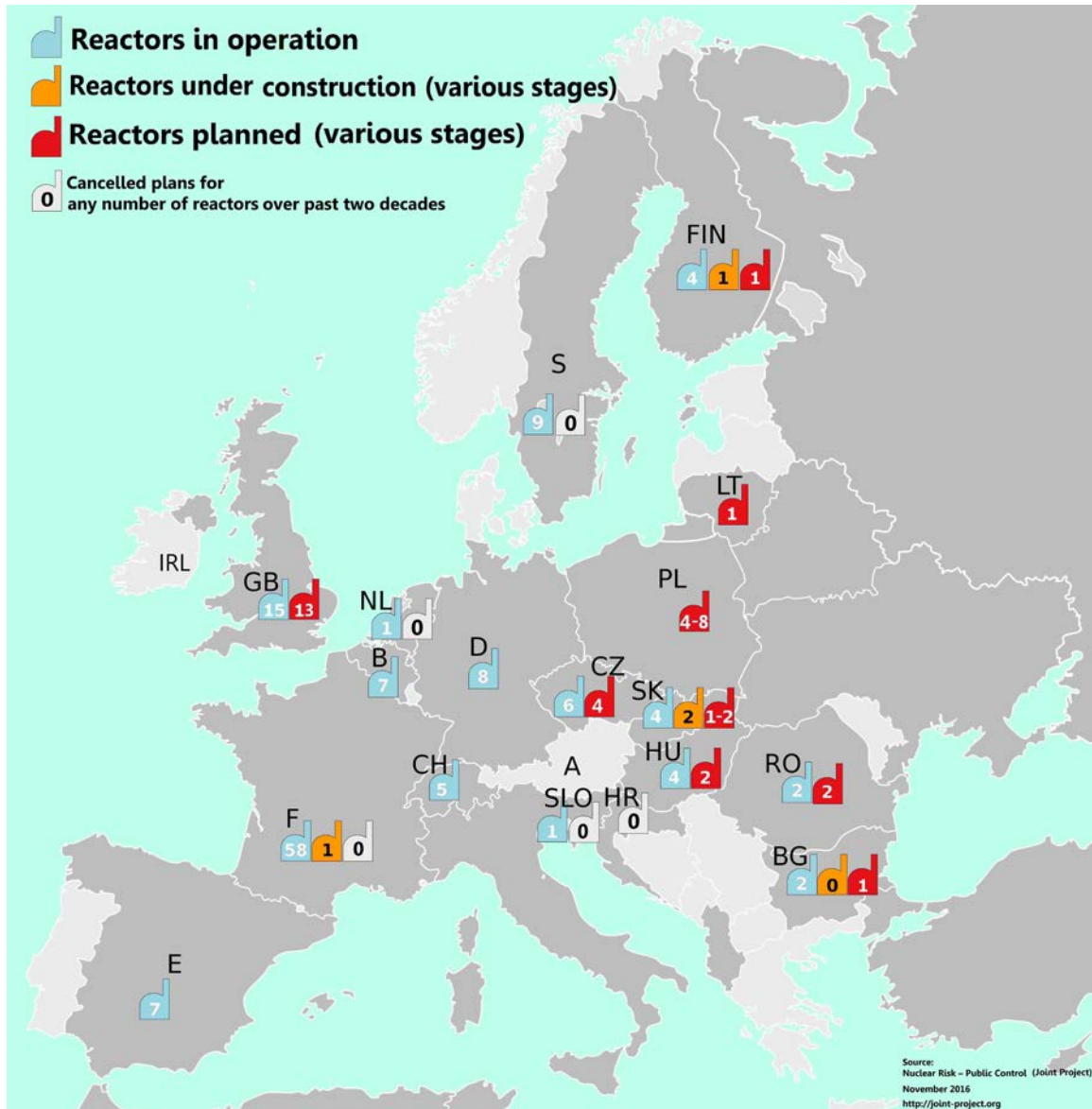
Sizewell 3200 MW

Wylfa 2700 MW

Bradwell 2000 MW

Această hartă prezintă locațiile pentru noile centrale nucleare luate în considerare; Coloana din dreapta menționează numai proiectele reactorului, care au atins un nivel minim de planificare

Restul Uniunii Europene incluzând toate proiectele planificate:

CZ: 4 reactors, 4000 – 5000 MW
 SK: 2 reactors, 2000 – 3200 MW
 RO: 2 reactors, 1400 MW
 PL: 4 to 8 reactors, ca. 6000 MW

HU: 2 reactors, 2400 MW
 BG: 1 reactor, 1200 MW
 FI: 1 reactor, 1200 MW
 LT: 1 reactor, 1350 MW

În timp ce totalul de până la 19 000 MW de capacitate planificată de instalare a energiei nucleare pe întreaga Uniune Europeană (plus încă 17 000 MW, dacă se ia în considerare scenariul maxim de construcție nou în Regatul Unit) nu pare atât de mult la prima vedere, în unele dintre aceste țări energia nucleară ar ajunge la o cotă de până la 60% din producția electrică instalată, care ar fi controlată de stat și subvenționată în mare măsură.

December 2016, Nuclear Risk & Public Control - The Joint Project: <http://joint-project.org>

For further information please contact: patricia.lorenz@foeeurope.org